

Pastýřský list pražského arcibiskupa
kardinála Dominika Duky
k volbám

*(Přečtěte, prosím, při všech bohoslužbách 29. neděle v mezidobí,
dne 20. října 2013)*

Milí diecézáni, sestry a bratři v Kristu,

V těchto předvolebních týdnech uvědomuji si ještě naléhavěji svou biskupskou i občanskou odpovědnost. Je mi jasné, že za to, kudy se ubírá naše společnost, v čem a jak žijeme, jsme odpovědní všichni, tj. každý z nás k tomu přispívá. Chci vás proto tímto listem oslovit všechny, věřící i nevěřící občany, a vyzvat vás k tomu, abyste šli k volbám a vyjádřili svůj názor. Uvědomte si, že člověk, který nejde volit, se dobrovolně stává nesvobodným. Ponechá rozhodování na druhých, kteří mu po volbách určí, jak bude žít, a nařídí, co bude dělat.

Letošní volby jsou zvláště závažné, protože jsou to volby předčasné a konají se v době společenského napětí a ekonomického útlumu. Zvažoval jsem, proč taková situace nastala. V naší společnosti žijí vedle sebe lidé, kteří podle svého stáří mají velmi odlišné životní zkušenosti. Nejmladší vyrostli po listopadové sametové revoluci. Starší si pamatují Husákovu normalizaci, ještě starší prožili brutální padesátá léta a srpnový šok v r. 1968. Nejstarší si pamatují i válku a nacistickou totalitu. Na dějinných křižovatkách potřebujeme mít jak zájem o budoucí, tak i poučení z minulosti. Opravdu odpovědný volič by měl mít zásadní zájem o budoucnost, ve které budou žít naše děti a vnoučata, a měl by si vzpomenout, jak se nám vymstily chyby minulosti.

Komunistickou nadvládu jsme tehdy mírnou většinou svobodně zvolili. Pak jsme dvě generace žili v diktatuře, která se dopustila zločinů, způsobila vyčerpání a devastaci země a rozvrátila morálku společnosti. Je třeba vědět a připomínat, že komunismus je ideologie založená na lživých slibech, závisti a nesmiřitelné nenávisti. Její mírné formy nikdy nezůstanou mírnými, když dosáhne moci. Otevřeně říkám, že v této otázce mě zavazují osudy mých předchůdců, životy kněží, řeholnic, věřících a všech demokratických lidí, jejichž utrpením byla zaplácena nová svoboda.

V roce 1989 jsme tuto svobodu takřka zázračně získali jakoby bez boje. Sametová revoluce nebyla krvavá. Vedlo to k tomu, že si mnozí svobody neváží a hlavně v ní nedovedou žít. Totalita z nás neudělala odpovědné a mravné občany. Když byl odstraněn strach z vševládné policie, v nepochopené svobodě se otevřela cesta ke svévoli. Svoboda a demokracie nejsou špatné, ale mohou být zneužity nemravnými a nezodpovědnými lidmi, kteří nakonec demokracii v očích lidí zpochybní.

Naše budoucnost, o níž jdeme rozhodovat k volbám, je otázkou mravní. Nejde v nich o žádné dílčí drobnosti a výhody pro různé skupiny a skupinky lidí. Nejde o to, jak se upraví daně nebo poplatky. Nelze přehlédnout osud lidí, kteří se ocitli v nouzi a potřebují pomoci. Jde o to, zda se pohodlně a rychle vrátíme k podivně ubohým jistotám doby totality a pak se budeme divit, že se vracejí i tehdejší metody, nebo si přiznáme mnoho přehmatů i nepravostí, ale půjdeme obtížně dál demokratickou cestou.

Uvědomte si, že každé politické volby jsou momentem, kdy se jednotliví lidé přiznávají ke svému životnímu postoji. Volební lístek má v podstatě charakter občanského kréda: *V toto věřím, pevně v tom stojím a věrně za tím jdu ve svém každodenním životě.*

I když se právě teď staly církve terčem útoků, které mají přilákat voliče, a bylo by legitimní, aby některá politická strana postavila svůj program na obraně věřících, nebudu nabádat k volbě určité strany. Naopak právě kvůli těmto útokům, které lživě a křivě staví problém zákona o majetkovém vyrovnání a odstranění některých křivd jako otázku přesunů majetku a zamlčují, že podstatnou a jedinou pravou otázkou je, zda církvím bude předána odpovědnost za jejich ekonomický život, že kněží nebudou státními zaměstnanci, kterým je možno nařídít, co nesmí říkat a co musí říkat – řečníci si neuvědomují, že mluví proti demokracii a zákonnosti, když se hledají klíčky, jak platný, parlamentem přijatý, ústavním soudem potvrzený zákon obcházet –, musím vyzvat k tomu, abychom volili demokracii a především mravnost. Zásadním kritériem však je ochrana demokracie, zdravého rozumu a morálních hodnot. Pro nás, věřící křesťany jde o to, abychom vyjádřili, že duchovní hodnoty a lidskou čest stavíme výš než pozemské výhody. Zdůrazňuji, že bude-li zvolena „vláda mravního obrození“ jakkoli složená, bude to mít těžké a nesmíme ji v tom nechat. Ukáže-li se nová vláda být „vládou dalšího prohloubení mravní krize“, museli bychom se pokusit jí v tom zabránit. Zůstaňme věrni svému křesťánskému slibu: *Zříkám se ducha zla, všeho, co působí a čím se pyšní.*

S pozdravem a přáním všeho dobrého Vám žehná
kardinál Dominik Duka
arcibiskup pražský